

Grote verzoendag

Periodethema: Lijden en sterven
Leviticus 16: 1-22

KERNTEKST

'Maar de bok, op denwelken het lot zal gekomen zijn, om een weggaande bok te zijn, zal levend voor het aangezicht des Heeren gesteld worden, om door hem verzoening te doen; opdat men hem als een weggaanden bok naar de woestijn uitlate' (Lev. 16: 10).

UITLEG VAN DE KERNTEKST

In de vorige les hebben we gezien hoe Jesaja ruim 700 jaar voor de geboorte van de Heere Jezus van Hem mocht profeteren. Vele jaren nog daarvoor heeft God Zelf, door de instelling van alle wetten, al verwezen naar de Heere Jezus. Zoals de bok uit de tekst door een willekeurig gekozen man moest worden weggebracht ver weg de woestijn in, buiten het legerkamp, zo moest de Heere Jezus weggebracht worden buiten de stad.

BEGINSITUATIE

Deze vertelling is de tweede in de serie vertellingen met het thema 'lijden en sterven'. Vandaag staat de 'Grote Verzoendag' centraal. De Heere heeft Zijn verbond gesloten met het volk Israël. Het volk heeft de wet van God ontvangen, de Tien Gebooden. Het volk is een heilig volk, maar zal zelf de wet van God nooit kunnen houden. De Heere heeft ook de offerdienst ingesteld om verzoening te doen over de zonden van het volk. Ten diepste wijzen deze offers naar het Offer van Christus. Het Lam van God, Dat de zonden van de wereld wegdraagt.

DOELSTELLING

- De kinderen leren wat Grote Verzoendag is.
- Zij begrijpen waarom dit zo'n belangrijke dag is voor de Joden.

- De kinderen zien dat alle offers wijzen naar het Offer, de Heere Jezus Christus.
- Zij leren dat de Heere Jezus ook voor hun zonden verzoening wil doen.
- Goede Vrijdag is 'onze' Grote Verzoendag.

INDELING

- De Heere is een heilig God.
- God geeft regels over het naderen van de hogepriester tot Hem om verzoening te doen over de zonden van het volk Israël.
- Voordat de hogepriester tot God kan naderen, moet hij zich heiligen en offeren.
- Er worden twee geitenbokken en één ram uit het volk genomen.
- Het lot wordt geworpen over de twee bokken.
- Aäron offert voor zichzelf en zijn gezin
- Hij neemt kolen van het altaar en reukwerk mee.
- Aäron sprenkelt het bloed van de var op het verzoendeksel.
- De ene bok wordt geslacht om verzoening te doen over de ongerechtigheden van het volk.
- Ook wordt er verzoening gedaan voor het altaar.
- De tweede bok wordt beladen met de zonden van het volk
- Deze bok wordt weggebracht, de woestijn in, beladen met de zonden van het volk.

ZINGEN

Psalm 40: 4; 51: 9 en 85: 1 (de te leren psalm).

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 40: 4 leert ons dat alle offers die gebracht zijn niet kunnen voldoen aan Gods eis, maar dat het offer van de Heere Jezus wel voldoet. Psalm 51: 9 leert ons welke offers voor de Heere aangenaam zijn.

Psalm 85 zingt van de gunst en genade van de Heere. Hij maakt het mogelijk dat onze zonden om Jezus' wil vergeven worden en dan zal de Heere God geen zonde of schuld meer zien.

MATERIALEN

Neem een afbeelding van de tabernakel mee, u kunt de kinderen dan laten zien waar de gebeurtenissen van de Grote Verzoendag zich afspelen.

BORDPLAN

Bij deze vertelling kunt u heel mooi een woordweb gebruiken. Schrijf 'Grote Verzoendag' in het mid-

den van de cirkel en laat de kinderen de woorden eromheen schrijven die met de Grote Verzoendag te maken hebben, zoals: twee bokken, hogepriester, Jom Kippoer, heilige der heilige, Heere Jezus, zondebok. (In plaats van zelf de woorden op te schrijven, kunt u dit ook door de kinderen laten doen.)

Aan het einde van uw vertelling kunt u hieronder schrijven: Goede Vrijdag, u kunt dan de letters G en V met elkaar verbinden en zo deze vertelling door-trekken naar de gebeurtenissen op Goede Vrijdag.

INTRODUCTIE

Opgewonden komt Gerrita thuis uit school. De meester heeft verteld over het ontstaan van de staat Israël in 1948. De Joden dachten eindelijk rust te krijgen in hun eigen land, maar was het maar waar. Telkens werd het land, de staat Israël, aangevallen door hun vijanden. De meester had ook verteld over de Jom Kippoeroorlog van 6 oktober 1973. Zo gemeen! Juist op die belangrijkste, heiligste dag voor de Joden vielen Syrië en Egypte Israël aan. Ze dachten dat Israël op deze dag, waarop iedereen vrij is, het kwetsbaarst zou zijn.

BRUGZIN

Waarom is Jom Kippoer of Grote Verzoendag eigenlijk zo'n belangrijk feest voor de Israëlieten? Luister maar.

Vertelling

Het volk Israël reist door de woestijn. Vanuit Egypte zijn zij op weg naar het beloofde land. De Heere heeft Zijn volk uit Egypte geleid. Op Sinai heeft God Zijn heilige wet, de Tien Geboden, aan het volk gegeven. Het volk heeft geantwoord dat zij Gods Wet zullen houden, maar telkens blijkt dat zij dat helemaal niet kunnen. Telkens weer valt Israël in zonden, ze mopperen tegen Mozes en Aäron, zijn ontevreden over het manna, klagen als er geen water is en nog veel meer. Eigenlijk mopperen ze niet op Mozes en Aäron, maar op God Zelf!

Voordat wij met onze vinger naar het volk Israël wijzen, laten we eens naar onszelf kijken. Wij horen elke zondag de Tien Geboden, de wet van de Heere, voorlezen. En? Houden wij Gods heilige wet?

De Heere is een heilig God. Het dienen van God kan niet op de manier zoals wij mensen dat kunnen bedenken, ook al is het misschien nog zo goed bedoeld. Dat is duidelijk gebleken toen de zonen van Aäron, Nadab en Abihu, bij de inwijding van de tabernakel vreemd vuur op het altaar brachten. Zij

werden onmiddellijk gedood door vuur uit de hemel. De Heere spreekt tegen Mozes, Hij benadrukt dat Aäron niet zomaar het heilige der heilige van de tabernakel mag ingaan. De Heere woont immers achter het voorhang, achter dat zware gordijn. De Heere wil wonen daar waar de ark van het verbond met de Heere staat, daar waar het verzoendeksel is. Aäron is wel hogepriester, maar hij is (net als alle mensen, net als jij en ik) een zondig mens. Aäron moet zich heiligen, voordat hij voor de Heere kan verschijnen.

Wat is dat eigenlijk, heiligen? Heiligen betekent apart zetten. Het volk Israël is een heilig volk, een apart gezet volk. De Heere wilde met het volk van Israël een verbond maken. Dat heeft Hij met geen ander volk gedaan, daarom is het volk Israël een heilig, een apart gezet volk. Zo is ook de Heere een heilig God. Hij is anders dan alle andere goden. De Heere is een genadig God, Hij heeft Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus, gegeven. Opdat iedereen die in Hem gelooft, vergeving van zonden en het eeuwige leven kan ontvangen. Daarvoor hoeft je zelf niets te doen, wij kunnen ook niet voor onze zonden, onze schuld, betalen. Bij alle andere godsdiensten moet je wat doen, moet je je zaligheid verdienen. Maar bij de Heere niet. Hij wil het je geven, uit genade.

Aäron moet zich dus heiligen voordat hij tot de Heere kan naderen. Maar hoe moet hij dat dan doen? Dat vertelt de Heere ook. Aäron moet het heilige ingaan met een var, een jonge stier, tot een zondoffer en met een ram (een mannetjesschaap) ten brandoffer. Een zondoffer is een offer voor de zonde en een brandoffer is een offer wat helemaal wordt verbrand. Ook krijgt hij regels voor de kleding die hij moet dragen. Niet zijn mooie hogepriesterkleding, maar eenvoudige linnen kleding. De Heere geeft een nauwkeurige omschrijving van zijn onder- en bovenkleding, maar ook van zijn riem en hoed. Voordat Aäron deze geheiligde kleding aantrekt, moet hij zich eerst wassen. Het zijn tenslotte geheiligde kleren, daarom moet Aäron

zich wassen. Hij moet als het ware alle vuil en ongerechtigheid van zijn lichaam verwijderen.

Denk hierbij eens aan het water van de heilige doop. Het water wast de zonden niet af, maar het wijst wel naar de Heere Jezus, Die de zonden van de wereld wegneemt.

Als Aäron dit allemaal gedaan heeft, moet hij uit het volk twee geitenbokken nemen als zondoffer en één ram als brandoffer. Voordat Aäron begint met het offeren voor het volk, moet hij eerst zelf geheiligd en met God verzoend worden. Daarvoor geeft hij, voor zichzelf en voor zijn gezin, de jonge stier als zondoffer. De jonge stier wordt nog niet gedood, maar Aäron geeft hem alvast aan de Heere. Zoals wij ook ons geld geven in de collecte. Dat wordt ook wel eens een offer genoemd. Daarna worden die twee geitenbokken genomen en die worden bij de ingang van de tent der samenkomst, of anders gezegd de tent van ontmoeting, voor het aangezicht van de Heere gesteld. De Heere zal het lot werpen over deze twee bokken. De Heere kiest de bok die geslacht moet worden en de bok die weggebracht zal worden.

Het werpen van het lot heeft niets te maken met gokken of met loterijen zoals wij die kennen. Door het lot te werpen, kiest de Heere welke bok geslacht moet worden en welke bok er weggebracht moet worden. De Heere wijst Zelf aan.

Nadat de loten geworpen zijn, zal Aäron de ene bok klaarmaken als zondoffer en de andere bok zal levend voor de Heere gesteld worden. Nu is het moment aangebroken waarop Aäron de var, de jonge stier, zal offeren als zondoffer voor hem en zijn huis, zijn gezin. Zo doet hij verzoening voor zijn eigen zonden en voor de zonden van zijn gezin. Aäron en zijn huis zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Als de jonge stier is geslacht, neemt Aäron vurige kolen van het altaar en doet deze kolen in een wierookvat. Ook moet hij reukwerk meenemen. Reukwerk van specerijen, fijn gekneet met twee handen. Zo mag hij het heilige en daarna het heilige der heilige ingaan. In het heilige der heilige moet hij het reukwerk op het vuur in het wierookvat leggen bij het verzoendeksel. De rook die van het reukwerk opstijgt, moet het verzoendeksel aan het zicht ontnemen, de rook moet het verzoendeksel bedekken. Het verzoendeksel zal dan in een nevel, in een mist van reukwerk zijn. Zo wordt Aäron beschermd, de mist is als een scherm tussen hem en de heilige God. Een mens kan immers niet onbeschermd bij de heilige, almachtige, rechtvaardige God komen!

Op dat moment sprenkelt Aäron het bloed van de jonge stier op het verzoendeksel, hij doet dat zeven keer. Het getal van de volheid. Hierdoor wordt Aäron geheiligd en kan hij voor het volk dienen.

Nu is het moment aangebroken waarop de ene bok, die als zondoffer is aangewezen, geslacht zal worden. Aäron draagt het bloed van deze bok in het heilige der heilige en sprenkelt dat bloed op het verzoendeksel. Hiermee doet hij verzoening over de zonden van het volk. Alle onreinheid, alle overtredingen, alle zonden van het volk Israël worden zo verzoend voor het aangezicht van de Heere God. Aäron moet dit alleen doen. Er mag niemand bij zijn, er mag zelfs niemand in de tent zijn, geen andere priester. Alleen de hogepriester is op dit moment bevoegd om dit werk te doen. Hij is daarvoor geheiligd.

Aansluitend worden de hoornen van het altaar met bloed van de var en het bokje besprengd. Zeven keer sprengt Aäron bloed op de hoornen van het altaar. Hiermee doet hij verzoening over het altaar, want het altaar wordt onrein door de onreinheid van de offers die het volk Israël brengt. Zo wordt ook het altaar weer geheiligd.

Als het altaar weer heilig is, wordt de tweede geitenbok gehaald. Aäron legt zijn beide handen op de kop van deze levende bok. Terwijl hij dit doet, belijdt hij alle zonden, alle overtredingen van het volk Israël. Zo worden alle beleden zonden op deze 'zondebok' gelegd. Vervolgens wordt er een man uit het volk aangewezen. Deze man moet de bok meenemen de woestijn in. Hij moet de bok zo ver meenemen de woestijn in dat de bok niet meer terug kan komen naar het volk. Op die manier worden de zonden van het volk Israël verzoend, weggedaan en kan het volk verder samenleven in het verbond met de Heere, hun God.

AFSLUITING

Denk eens mee. De offers uit het Oude Testament wijzen naar de Heere Jezus, het Lam van God. Op Goede Vrijdag is de Heere gestorven aan het kruis op Golgotha. Zo heeft Hij verzoening gedaan over de zonden van iedereen die in Hem gelooft. We kunnen zeggen dat Goede Vrijdag voor ons Grote Verzoendag is. De Grote Verzoendag uit het Nieuwe Testament!

VERWERKING

Spreek met de kinderen over wat er op Goede Vrijdag is gebeurd. Toen de Heere Jezus met het kruis op Zijn schouders op weg was naar Golgotha, werd er ook een willekeurige man aangewezen om het kruis voor Jezus te dragen. Deze Simon van Cyréne werd aangewezen om de 'Zondebok' (met eerbied

gesproken) weg te leiden. Het wegleiden van de zondebok in het Oude Testament maakte dat de man die de bok wegleidde onrein werd. Simon werd ook onrein door het dragen van Jezus' kruis. Wijs de kinderen op de lijnen die vanuit het Oude naar het Nieuwe Testament getrokken kunnen worden. U kunt hierbij het bordplan weer gebruiken.

U kunt zelfs nog lijnen doortrekken naar de hemelvaart. Zoals de hogepriester met bloed in het heilige der heilige komt, zo komt de Heere Jezus (als Hogepriester) in de hemel met Zijn bloed om verzoening te doen.

Neem met de kinderen Hebr. 9 en 10 eens door. Lees vooral Hebr. 9: 12 en Hebr. 10: 4 met hen. En daarna Hebr. 10: 11, 12 en 14. Laat de kinderen hierop reageren. Zien zij dat de Heere Jezus het Lam van God is? Zoals Hij Zichzelf heeft geofferd aan het kruis en met Zijn bloed verzoening heeft gedaan voor Zijn Vader in de hemel. Daarom alleen, uit genade, mogen de kinderen hun vertrouwen op de Heere Jezus stellen. Hij is het Lam van God!

De Heidelbergse Catechismus benadrukt in zondag 6 waarom alleen Christus voor onze zonden kan betalen. U kunt dit met de (oudere) kinderen bespreken en zo de lijn van de Bijbel doortrekken in de belijdenisgeschriften.